Actualisatie van de voortgang

Najaar 2026

Landelijk Actieprogramma Netcongestie

Meer informatie? Klik hier!

Oktober 2026

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1

5 Sneller Bouwen

6 Doelstelling
7 Ontwikkelingen
9 Gerealiseerde uitbreidingen hoogspanningsnetten
10 Gerealiseerde uitbreidingen middenspanningsnetten
12 Gerealiseerde uitbreidingen laagspanningsnetten

Hoofdstuk 2

15 Beter Benutten

16 Grootverbruikers

17 Doelstelling
18 Ontwikkelingen
20 Wachtlijsten
21 Wachtlijsten regionale netbeheerders
23 Wachtlijst landelijke netbeheerder
24 Maatschappelijke prioriteit op de wachtlijst
26 Congestiemanagement
30 Alternatieve transportrechten
32 Netdigitalisering en netinzicht

33 Kleinverbruikers

34 Doelstelling
35 Ontwikkelingen
37 Kleinverbruikaansluitingen
39 Laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer

Inleiding

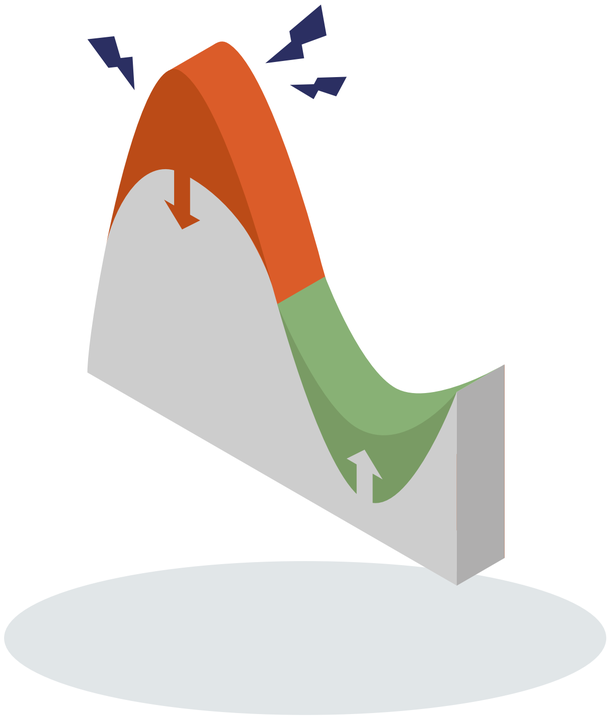
Voor u ligt de actualisatie van de voortgang van het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN). Deze actualisatie beslaat de voortgang van het programma in de periode sinds de publicatie van de voortgangsrapportage in het voorjaar 2026 en de huidige publicatie.

Netcongestie

De afgelopen jaren zien we een stijging van piekgebruik op het net door elektriciteitsafname (o.a. door een groei van warmtepompen en elektrische auto's, verduurzaming van bedrijven en nieuwe woningen) en meer opwek van elektriciteit uit duurzame energiebronnen (o.a. wind en zon). Er is géén capaciteit om toekomstige belasting van het elektriciteitsnet verder op te vangen en de uitbreiding van het net gaat te langzaam. Door deze combinatie van factoren ontstaat schaarste aan transportcapaciteit en daarmee netcongestie. Toegang tot het elektriciteitsnet wordt daardoor steeds beperkter.

Doelstelling

In het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) werken het Rijk, medeoverheden, netbeheerders, marktpartijen en toezichthouder samen aan een gemeenschappelijk doel: zorgen voor toegang tot elektriciteit waardoor de maatschappelijke doelen zoveel mogelijk gewaarborgd zijn. Toegang tot het elektriciteitsnet is een voorwaarde voor economische ontwikkeling, woningbouw, mobiliteit en verduurzaming. Om deze toegang te waarborgen werkt het LAN aan het sneller bouwen en beter benutten van het elektriciteitsnet.

Vernieuwing aanpak

De groeiende urgentie van de netcongestieproblematiek maakt het noodzakelijk om een aantal wijzigingen aan te brengen in de aanpak op netcongestie. Daarbij wordt geput uit de ervaringen die de afgelopen jaren zijn opgedaan binnen het LAN, de aanpak versnelde uitbreiding elektriciteitsnet, het Aansluitoffensief en de crisis-aanpak in de regio Flevopolder-Gelderland-Utrecht (FGU).

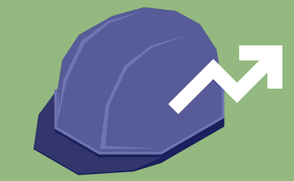
Dit betekent een versterking van de samenwerking tussen regionale en landelijke partijen, zodat knelpunten sneller kunnen worden opgeschaald en landelijke maatregelen sneller in de praktijk worden gebracht. Alle partijen die een rol spelen in de aanpak van netcongestie hebben een plek in de gekozen aansturing, inclusief het bedrijfsleven.

De besluitvorming in de nieuwe aanpak komt samen in een bestuurlijke cockpit. Dit is een bestuurlijk overleg onder voorzitterschap van de Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei, waarbij de samenhang tussen beter benutten en sneller bouwen geborgd is. In de cockpit zijn alle partijen (direct en indirect) vertegenwoordigd die nodig zijn om bij te dragen aan oplossingen.

Inzicht

Inzicht is nodig om voortgang van de afspraken te monitoren en effect van maatregelen en beleid te beoordelen en bij te kunnen sturen. Daarnaast is inzicht in de netten cruciaal voor netbeheerders en (toekomstige) gebruikers van het net. Het is dus een essentiële randvoorwaarde voor het terugdringen van netcongestie maar ook een integraal onderdeel van het sneller bouwen en beter benutten van het elektriciteitsnet. ‘Slimmer inzicht’ is daarmee niet langer een separate actielijn binnen het LAN. Het ontwikkelen, implementeren en monitoren van de voortgang van slimme dataproducten wordt verankerd binnen de andere actielijnen.

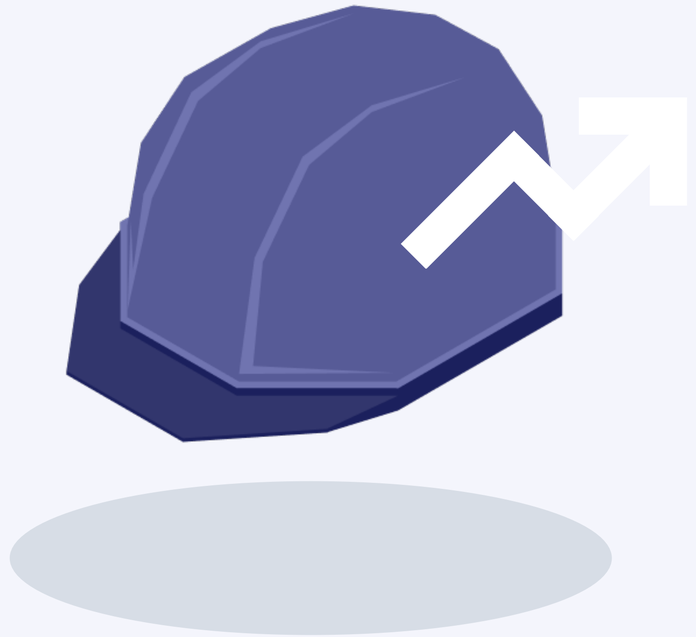
Hoofdstuk 1

Sneller Bouwen

Doelstelling

Doel: Versnellen van de bouw van elektriciteitsinfrastructuur

- Het verkorten van doorlooptijden door beleidsacties en wetgeving
- Efficiëntere werkwijze van netbeheerders en overheden
- Versnelling op netcongestie kritieke elektriciteitsprojecten
- Kennisdeling van succesvolle oplossingen
- Informeren over wetgevingstrajecten

Ontwikkelingen

Afgelopen periode:

- De cijfers laten zien dat het elektriciteitsnet in 2026 weer fors wordt uitgebreid en verzwaard. Tegelijkertijd lopen de netbeheerders tegen knelpunten aan in de uitvoering aan, zoals schaarse ruimte, waardoor de stijgende trend van gerealiseerde hoogspanning- en middenspanningsprojecten niet doorloopt. Dit beeld is wel onvolledig doordat de data vanuit Enexis over de realisatie van de MS-stations mist. Op laagspanning blijft het aantal gerealiseerde projecten wel toenemen wat te verklaren is door de gebiedsgerichte buurtaanpak.
- Sinds juni 2026 wordt gewerkt aan de Versnellingsaanpak Regionale Stroomnetten. De partners werken gezamenlijk in sprintsessies aan het concretiseren van oplossingen voor een eerste set maatregelen gericht op het midden- en laagspanningsnet.
- Daarnaast worden de maatregelen, uit de vorig jaar aangekondigde versnellingsaanpak hoogspanning, uitgewerkt. Deze maatregelen richten zich op verschillende fases zoals de locatiekeuze, grondverwerving, vergunningen en ruimtelijke inpassing. Voorbeelden van deze maatregelen zijn:
  - Een uniforme taxatieaanpak om met een transparante onderbouwing van de waarde van grond het minnelijke proces van grondverwerving te versnellen;
  - Oplossing voor TenneT en grondeigenaren om passende juridische afspraken te maken over de borging van kabels;
  - Maatregelen om het inpassen van energie-infrastructuurprojecten nabij werelderfgoed mogelijk te maken;
  - Doorontwikkeling van kennisdeling/ versterking van de samenwerking, bijvoorbeeld met regiodagen waarbij gezamenlijk leren van casuïstiek centraal staat.

Aankomende periode:

- Voor de versnellingsaanpak Regionale Stroomnetten wordt de eerste set maatregelen komende maanden afgerond. Hierna volgt een tweede set maatregelen. Tegelijkertijd wordt de komende maanden besluiten verwacht voor veel verschillende individuele maatregelen uit de versnellingsaanpak hoogspanning.

Indicatoren

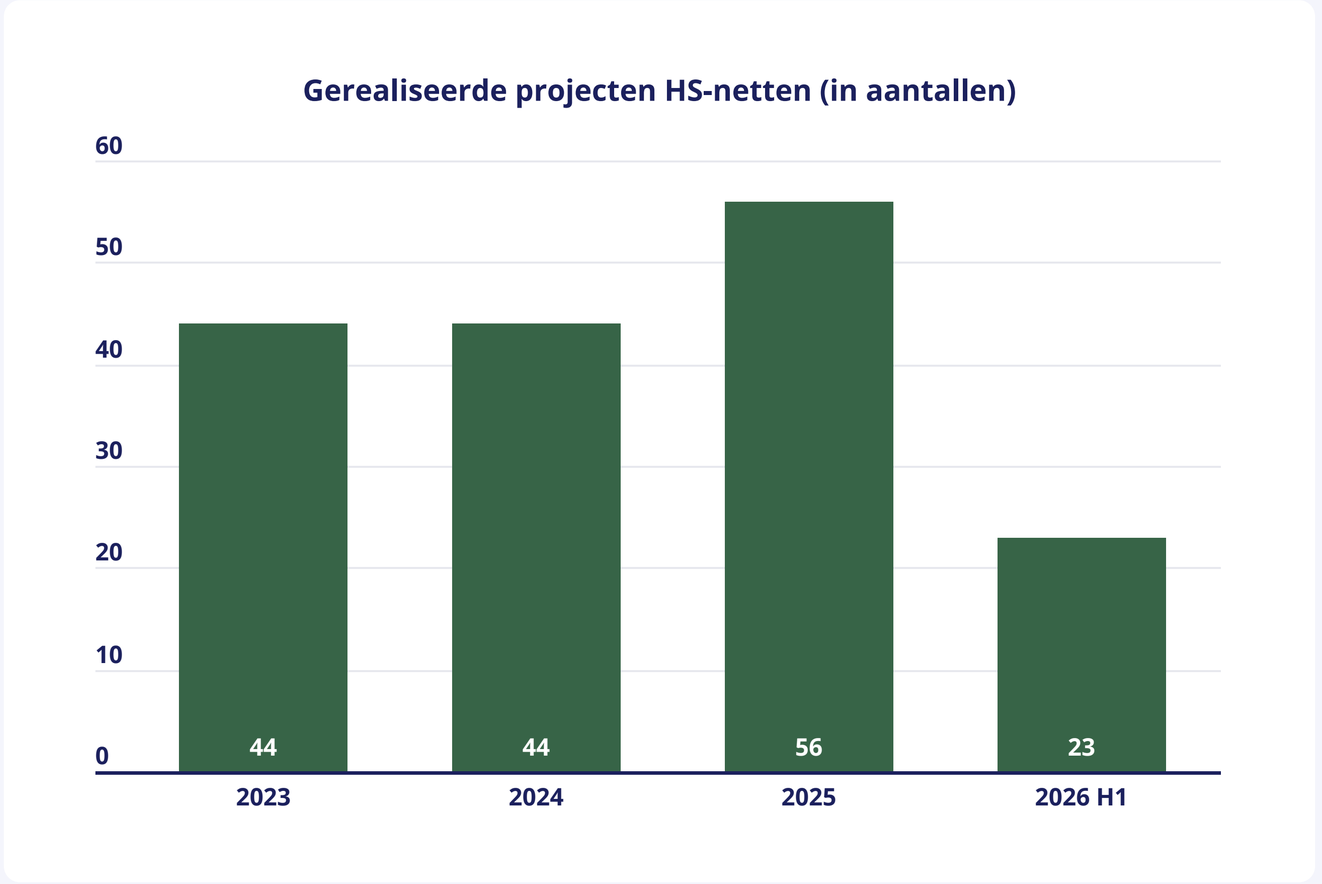
Op de volgende pagina’s worden de belangrijkste indicatoren beschreven, afkomstig uit de laatste Stand van de Uitvoering van Netbeheer Nederland. Dit zijn indicatoren die verbonden zijn met het uitbreiden en verzwaren van het net.

Gerealiseerde uitbreidingen hoogspanningsnetten

Het hoogspanningsnet verbindt grootschalige opwek, internationale verbindingen en regionale netten met elkaar en transporteert grote hoeveelheden elektriciteit over langere afstanden.

Uitbreiding van het hoogspanningsnet vraagt veel tijd, ruimte en capaciteit. Een nieuw station beslaat al snel vijftien voetbalvelden en de bouw heeft een gemiddelde doorlooptijd van ongeveer tien jaar. Ongeveer driekwart van de doorlooptijd wordt bepaald door vergunningprocedures en ruimtelijke inpassing. Ook afhankelijkheden tussen projecten en de beschikbaarheid van personeel en materiaal bepalen het tempo.

In de eerste helft van 2026 realiseerde de landelijke netbeheerder 23 hoogspanningsprojecten. Hoeveel projecten TenneT over heel 2026 zal opleveren, is op dit moment nog niet met zekerheid te zeggen. De realisatie van hoogspanningsprojecten verloopt namelijk niet gelijkmatig over het jaar en planningen worden gedurende het proces regelmatig geactualiseerd. Daarbij spelen factoren mee zoals de voortgang van werkzaamheden, onderlinge afhankelijkheden tussen projecten en beschikbare capaciteit.

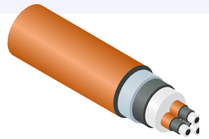

Gerealiseerde uitbreidingen middenspanningsnetten

Het middenspanningsnet vormt de schakel tussen het hoogspanningsnet en woonwijken, bedrijventerreinen en grootschalige opwek. De aanleg van kabels, stations en aansluitingen geeft inzicht wat er op het middenspanningsniveau is gerealiseerd.

In de eerste helft van 2026 legden netbeheerders 1.041 kilometer middenspanningskabel aan. Dat is minder dan de helft van de 2.424 km over heel 2025 en minder dan verwacht. Vertraging ontstaat onder meer door beperkte fysieke ruimte, complexe ruimtelijke procedures en een toenemende onderzoekslast. Hierdoor kost het meer tijd om geschikte routes voor nieuwe kabels te bepalen en aan te leggen.

Om sneller en op grotere schaal te kunnen uitbreiden, zetten regionale netbeheerders de gebiedsaanpak in. In deze aanpak voeren aannemers steeds meer werkzaamheden uit die eerst bij de netbeheerder lagen. Hierdoor kunnen zij – in een bepaald gebied - werkzaamheden beter op elkaar afstemmen en bijvoorbeeld meerdere kabels tegelijk aanleggen. De toepassing en voortgang van deze aanpak verschillen nog per gebied.

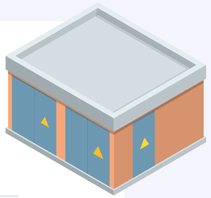
De rapportage over de eerste helft van 2026 laat zien dat er weinig MS-stations bij zijn gekomen. Daar zijn twee verklaringen voor.

Ten eerste breiden netbeheerders naast het bouwen van nieuwe stations ook bestaande stations uit. Hiervoor is geen nieuwe locatie nodig en is minder extra fysieke ruimte nodig. Dat kan tijd schelen, omdat juist het vinden van locaties en het doorlopen van procedures veel tijd kosten. Deze uitbreidingen zijn niet zichtbaar in het aantal nieuwe stations*.

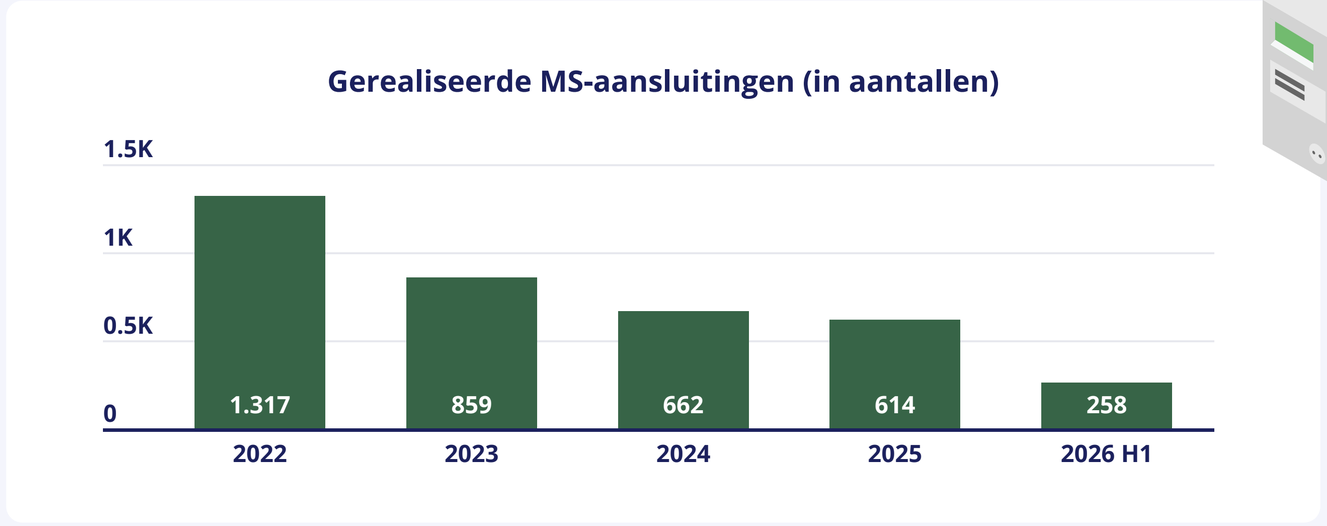
Ten tweede ontbreken de cijfers van Enexis over de gerealiseerde toename van MS-stations in de eerste helft van 2026**.

De beperkte ruimte, procedures en benodigde onderzoeken blijven belangrijke factoren in de doorlooptijd van nieuwe infrastructuur. Verdere versnelling vraagt daarom ook om voortgang in deze processtappen.

Door het gebrek aan beschikbare transportcapaciteit kunnen bedrijven niet altijd direct worden aangesloten. Daardoor realiseren netbeheerders minder nieuwe aansluitingen en staan bedrijven langer op de wachtlijst voor transportcapaciteit.

* *Doordat in dit rapport geen uitbreidingen van MS-stations zijn te zien, wijken de realisatiecijfers af van de individuele halfjaarberichten van de netbeheerders.*

** *Enexis heeft in de eerste helft van 2026 een dataverbetering doorgevoerd. Daardoor wordt een deel van de MS-stations voortaan als transformatorhuisje geteld. De gerealiseerde toename van het aantal MS-stations van Enexis is hierdoor voor de eerste helft van 2026 niet beschikbaar. De feitelijke capaciteit van de betreffende stations is wel gelijk gebleven.*

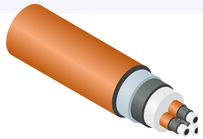
Gerealiseerde uitbreidingen laagspanningsnetten

Het laagspanningsnet (≤ 1 kV) verbindt huishoudens, kleine bedrijven, publieke laadpunten en onbemande objecten zoals gemalen, GSM-masten en openbare verlichting met het elektriciteitsnet.

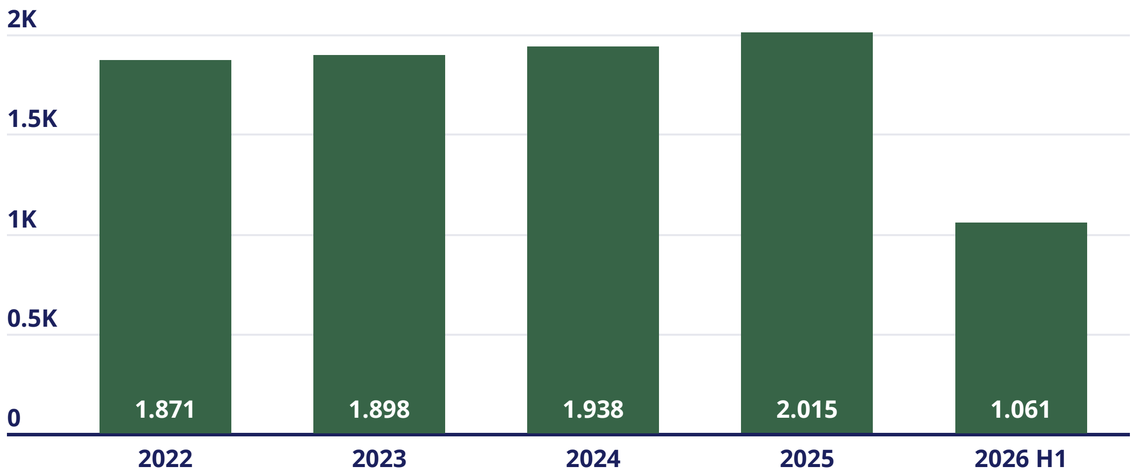
Netbeheerders breiden het laagspanningsnet in hoog tempo uit. In de eerste helft van 2026 legden zij 1.061 kilometer aan kabels aan en plaatsten zij 1.176 transformatorhuisjes. Dat is in beide gevallen meer dan de helft van de realisatie over heel 2025.

Eerste effecten zichtbaar, verdere opschaling nodig

Netbeheerders werken steeds meer met nieuwe werkwijzen om netverzwaring op te schalen. Een voorbeeld hiervan is de buurtaanpak waarbij buurt voor buurt het laagspanningsnet wordt verzwaard. Binnen deze buurtaanpak stemmen netbeheerders, aannemers en gemeenten werkzaamheden vooraf op elkaar af. Aannemers nemen steeds meer werkzaamheden over van de netbeheerder en kunnen het werk daardoor efficiënter organiseren en uitvoeren. Daarbij blijft veilig werken altijd vooropstaan. De eerste effecten van deze aanpak zijn zichtbaar in de realisatiecijfers.

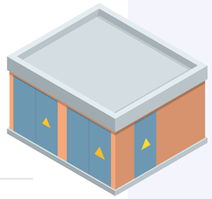
Gerealiseerde kilometers LS-kabels

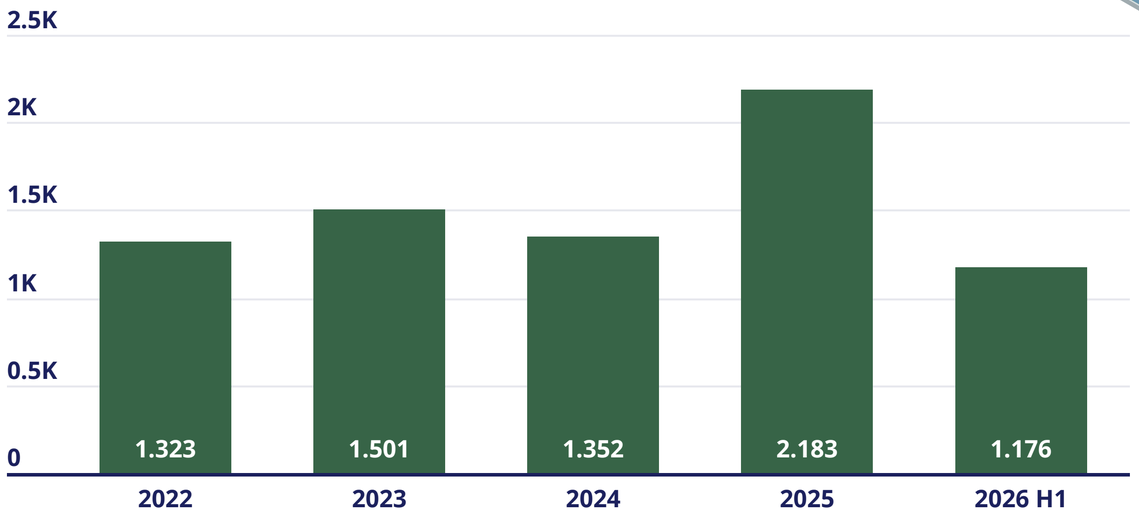
Ook nieuwe werkmethoden helpen. Op veel locaties wordt bijvoorbeeld spanningsloos gewerkt. Dat is veiliger voor monteurs en maakt het mogelijk om per dag meer kabels te leggen. Steeds vaker worden buurten tijdelijk volledig afgesloten voor verkeer. Dat geeft bewoners kortdurend meer hinder, maar zorgt ervoor dat aannemers sneller door kunnen werken. Netbeheerders en aannemers delen ervaringen om succesvolle werkwijzen ook in opvolgende buurten toe te passen.

Naast deze versnellingskansen investeren netbeheerders in digitalisering en innovatie. Zo testen zij momenteel stekkerbare kabels en tegelwippers. In 2025 startte daarnaast onder de noemer ‘LV Next’ een samenwerkingsproces gericht op innovatieve ideeën met de ambitie de werkzaamheden met een factor tien te kunnen versnellen.

Voor verdere versnelling blijven geschikte locaties voor transformatorhuisjes en tijdige vergunningverlening nodig. Netbeheerders werken hiervoor samen met gemeenten en andere overheden.

Gerealiseerde transformatorhuisjes (in aantallen)

Buurtaanpak: steeds meer buurten volledig verzwaard

Met de buurtaanpak verzwaren netbeheerders het laagspanningsnet buurt voor buurt. Daarbij plaatsen zij extra transformatorhuisjes en breiden zij bestaande transformatorhuisjes uit. Ook leggen zij kabels zoveel mogelijk in één keer per buurt. Netbeheerders stemmen met gemeenten af over locaties, planning, vergunningen en het beperken van overlast.

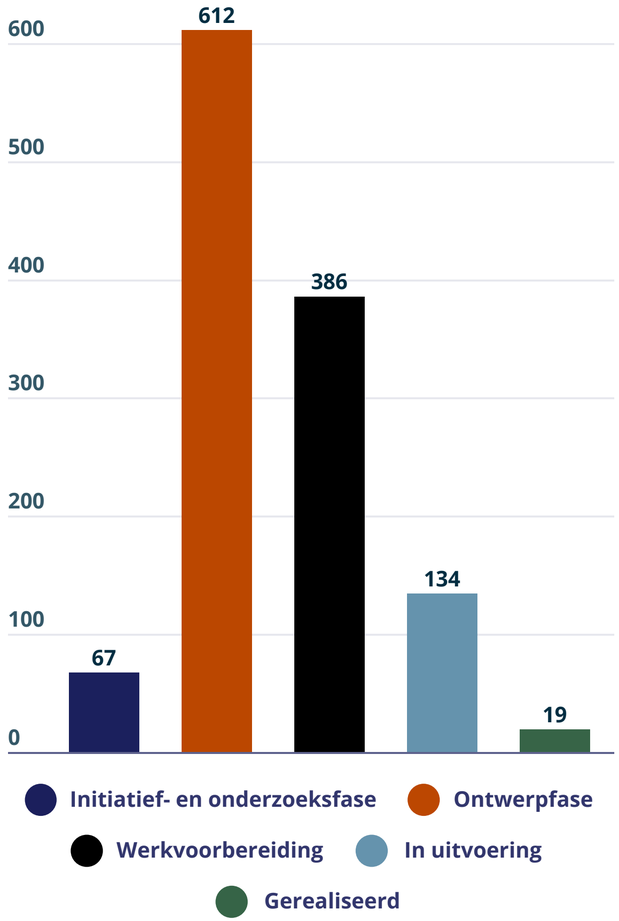
In heel 2025 verzwaarden netbeheerders 20 buurten; in de eerste helft van 2026 waren dat er al 19. Ook de aanleg van laagspanningskabels en bouw van transformatorhuisjes ligt op een hoger niveau dan vorig jaar. Deze ontwikkeling is er al een aantal jaar en laat zien dat de buurtaanpak een positief effect heeft. Netbeheerders starten bovendien met de buurten waar verzwaring het meest urgent is. Dat zijn vaak ook complexe opgaven, waardoor het langer kan duren voordat een buurt volledig is verzwaard. De buurtaanpak versnelt de realisatie. Het tempo ligt echter nog onder de schaal die uiteindelijk nodig is: netbeheerders moeten toewerken naar het verzwaren van circa 1.000 buurten per jaar. De verwachting is dat de realisatie via de buurtaanpak de komende jaren verder versnelt.

Per 30 juni 2026 werken netbeheerders in 1.199 buurten aan uitbreiding van het net, van onderzoek tot en met uitvoering. Eind 2025 waren dat er 1.298. Deze daling komt deels doordat buurten zijn afgerond. Daarnaast zijn projecten tijdelijk gepauzeerd door personeelstekort. Deze projecten zijn daarom niet in de cijfers terug te zien. Netbeheerders zetten in op het aantrekken van ervaren personeel om deze gepauzeerde processen zo snel mogelijk weer op te kunnen starten.

1.199 buurten van onderzoek tot uitvoering

Buurten per fase in de buurtaanpak op 30 juni 2026 (in aantallen)

De faseringen van de netbeheerders lopen niet hetzelfde, dus de aantallen zijn geconsolideerd.

Hoofdstuk 2

Beter Benutten

Grootverbruikers

Doelstelling

Doel: Efficiëntere netbenutting door en voor grootverbruikers om meer partijen toegang te geven tot transportcapaciteit.

- Stimulering flexibel netgebruik bij bedrijven en instellingen met een grootverbruikersaansluiting
- Bieden van handelingsperspectief aan bedrijven en instellingen die te maken hebben met netcongestie
- Ontwikkelen en verbeteren van de instrumenten die het beter benutten van het net mogelijk maken
- Zorg dragen voor de implementatie en de uitrol van deze instrumenten

Ontwikkelingen

Afgelopen periode:

- De uitrol van flexibele contracten gaat steeds sneller, de cijfers laten een duidelijke toename zien van zowel het aantal congestiemanagement contracten als het aantal alternatieve transportrechten. Dit komt mede omdat van het capaciteitssturingscontract samen met de markt de voorwaarden zijn aangepast om deze beter aan te laten sluiten bij de behoeften van bedrijven. De implementatie en uitrol van de flexibele contracten vergt verdere opschaling.
- Het onderzoek naar het zwaarder belasten van het net is afgerond en concludeert dat er nog niet gerealiseerd potentieel is. Met betrokken partijen wordt uitgewerkt hoe belemmeringen voor zwaarder belasten weggenomen kunnen worden en bijvoorbeeld reservecapaciteit veilig kan worden benut.
- Om bedrijven te helpen is de Flex-e voor de tweede keer opengesteld, er is duidelijk veel interesse in de flexibiliteitsmaatregelen (onderdeel C en D), deze waren al snel overtekend. Indienen voor deze en overige onderdelen kan nog tot 15 oktober.
- Verder biedt ook het programma Netperspectief van MKB Nederland en Techniek NL handelingsperspectief voor ondernemers. Dit programma heeft het nieuwe register Netcongestie Aanbieders en de Masterclass Netcongestie advies voor energieadviseurs en installateurs opgeleverd.

Aakomende periode:

- De netbeheerders gaan de komende periode vaker een aanbod voor een (deels) flexibel contract aan partijen op de wachtrij doen in gebieden waar nog ruimte op de dalmomenten beschikbaar is.
- De komende periode zullen er steeds meer contracten met congestieverzachters gesloten worden, naast dat deze partijen hiermee ruimte krijgen creëren zijn ook extra ruimte voor andere (prioritaire) partijen.
- Wet- en regelgeving wordt aangepast als deze oplossingen voor het beter benutten van het net in de weg staat. Hiervoor wordt gewerkt aan een aantal maatregelen die gericht zijn op het normeren van flexibiliteit, mogelijkheden om het huidige net zwaarder te belasten en het beter inzicht krijgen in de wachtrij, beschikbare netcapaciteit en mate van flexibiliteit.

Indicatoren

Op de volgende pagina’s worden de belangrijkste indicatoren beschreven, afkomstig uit de laatste Stand van de Uitvoering van Netbeheer Nederland. Dit zijn indicatoren die verbonden zijn met het beter benutten van het net voor grootverbruikers.

Wachtlijsten

De vraag naar transportvermogen voor bedrijven, instellingen en huishoudens blijft toenemen. Ook de vraag naar transportvermogen voor het invoeden van elektriciteit via onder andere zonnepanelen en windmolens blijft stijgen.

In gebieden waar geen transportcapaciteit beschikbaar is, worden nieuwe aanvragen op een wachtlijst geplaatst totdat uitbreiding of herverdeling van capaciteit mogelijk is. De wachttijd kan oplopen tot meerdere jaren. Wachtlijsten komen zowel voor bij de landelijke als regionale netbeheerders en zijn onderverdeeld in invoeding en afname. Wachtlijsten werken op volgorde van aanvraag, maar aanvragen met maatschappelijke prioriteit krijgen voorrang. Dit is door de ACM bepaald in het prioriteringskader.

Groeiende vraag leidt tot meer maatschappelijke onzekerheid

In veel regio's groeit het aantal aanvragen sneller dan het elektriciteitsnet kan worden uitgebreid. Daardoor lopen de wachtlijsten verder op. In de praktijk leidt dit voor grootverbruikers ertoe dat groei- en uitbreidingsplannen vertragen, verduurzamingsprojecten later worden uitgevoerd en zij hun bedrijfsvoering moeten aanpassen vanwege een tekort aan beschikbare capaciteit. Hierdoor kunnen bedrijven omzet- en groeikansen mislopen. Ook kan onzekerheid over toekomstige transportcapaciteit investeringsbeslissingen beïnvloeden. Daarom is er behoefte aan meer inzicht in de verwachte wachttijd voor aanvragen.

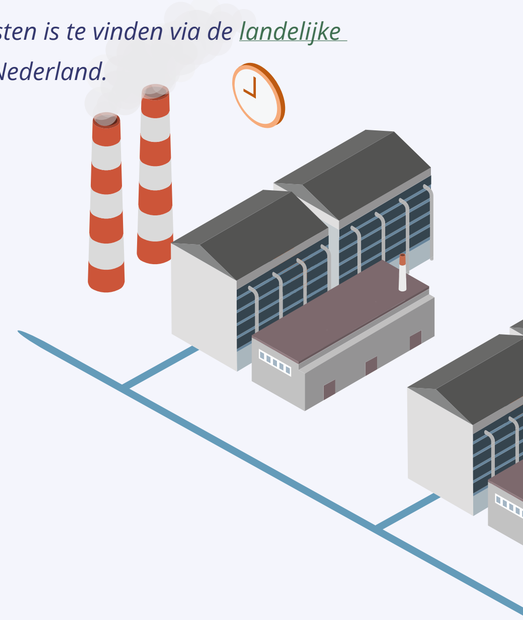
Met de versnelling van de energietransitie neemt de vraag naar transportcapaciteit sterk toe. Tegelijkertijd ontvangen netbeheerders meer aanvragen voor kleinverbruikaansluitingen en -verzwaringen. De toename van het aantal aanvragen zorgt voor extra druk op de uitvoering, waardoor realisatietermijnen voor aansluitingen en verzwaringen kunnen oplopen.

Sneller bouwen en beter benutten

Netbeheerders werken via twee sporen aan het verkorten van de wachtlijsten. Enerzijds wordt het net uitgebreid en verzwaard, wat op de langere termijn zorgt voor structureel meer capaciteit. Anderzijds wordt het bestaande net beter benut, onder meer door bestaande infrastructuur zwaarder te belasten en piekverbruik te verlagen of te verplaatsen naar dalmomenten. Zo kan op kortere termijn extra ruimte ontstaan.

Door het net efficiënter te benutten, kan netuitbreiding gerichter plaatsvinden en blijven de netkosten beheersbaar. Daarom pleiten de netbeheerders voor een systeem waarin slim omgaan met energie vanzelfsprekend is.

Meer informatie over de wachtlijsten is te vinden via de landelijke Capaciteitskaart van Netbeheer Nederland.

Wachtlijsten regionale netbeheerders

Op de wachtlijsten van de regionale netbeheerders staan grootverbruikers die transportvermogen hebben aangevraagd, maar waarvoor op dit moment geen ruimte is op het net. Deze partijen zijn doorgaans aangesloten op het middenspanningsnet. Bij afname gaat het vooral om bedrijven en maatschappelijke instellingen. Bij invoeding gaat het veelal om zonneparken en zonneprojecten op daken van bedrijven en instellingen.

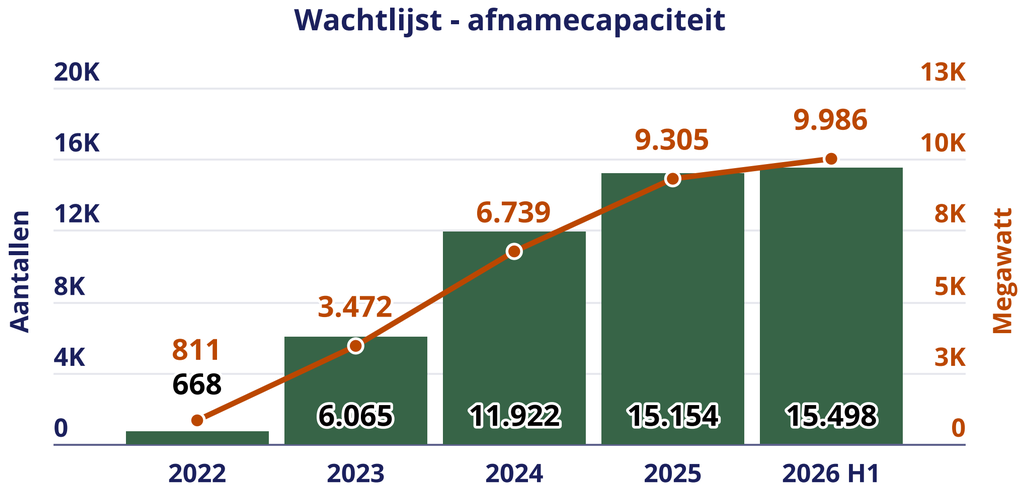
In de eerste helft van 2026 ontwikkelden de wachtlijsten voor afname en invoeding zich verschillend. Bij beide nam de vraag naar transportvermogen toe.

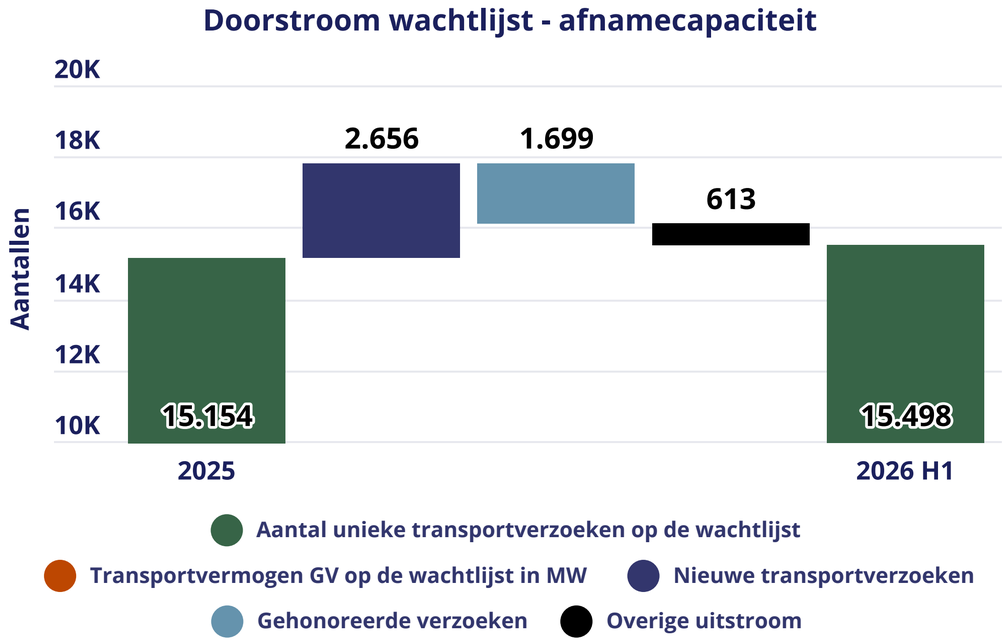
Wachtlijst voor afname: vraag naar vermogen neemt toe

Op de wachtlijst voor afname stonden op 30 juni 2026 15.498 transportverzoeken, tegenover 15.154 eind 2025. Tegelijkertijd steeg het gevraagde transportvermogen van 9.305 naar 9.986 MW.

In de eerste helft van 2026 kwamen 2.656 nieuwe transportverzoeken binnen. In dezelfde periode werden 1.699 verzoeken gehonoreerd en stroomden 613 verzoeken om andere redenen uit. Ook flexoplossingen dragen bij aan deze doorstroom. Door klanten op de wachtlijst actief een flexibel aanbod te doen, kunnen netbeheerders een deel van de verzoeken alsnog honoreren.

Sinds 1 juli 2026 krijgen kleinverbruikers ook te maken met de wachtlijst. Die aantallen zijn nu nog niet verwerkt in deze wachtlijstcijfers omdat dit rapport over het eerste halfjaar gaat. Het aantal verzoeken voor afname zal daarom naar verwachting het komende half jaar sterk toenemen.

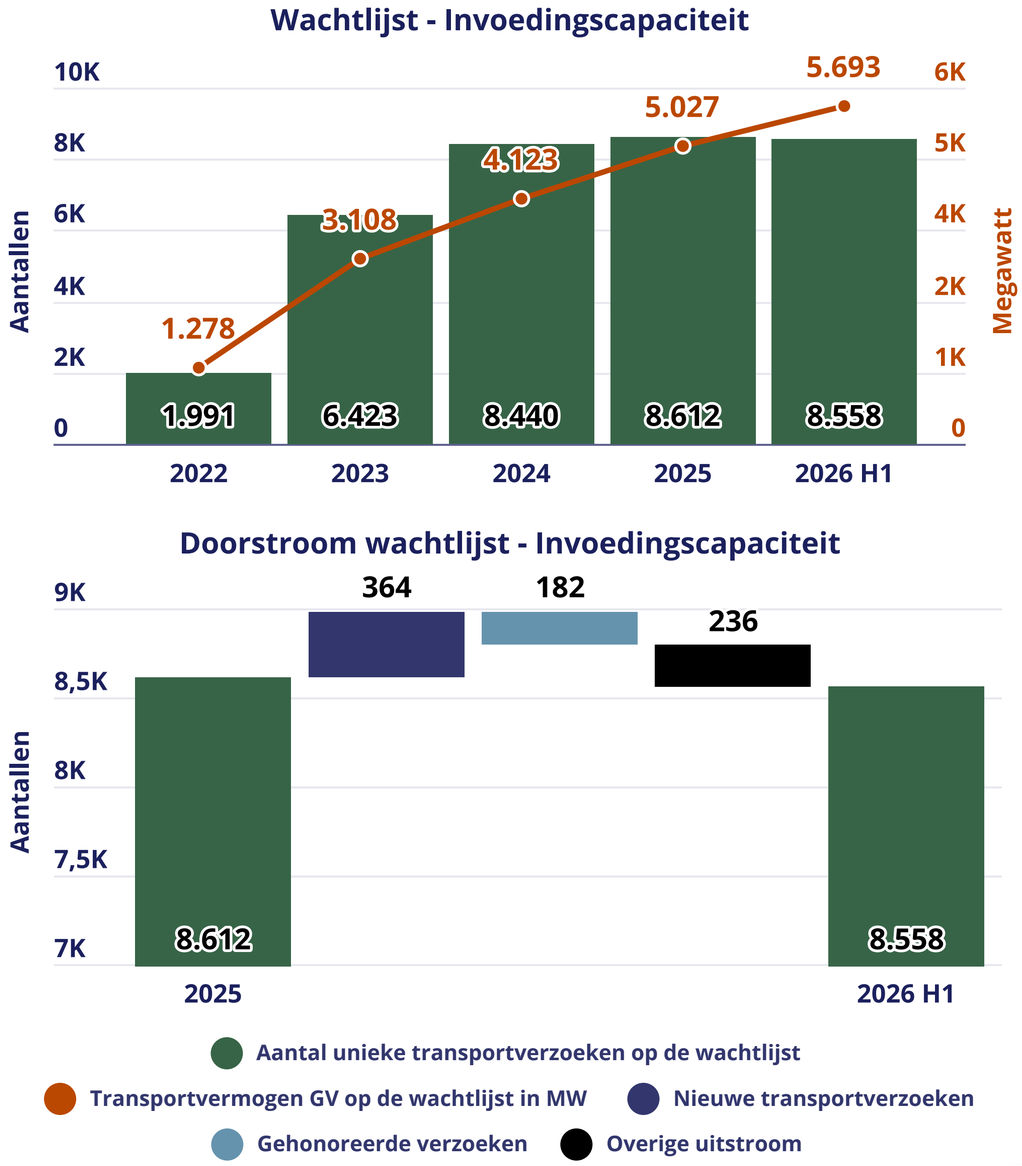

Wachtlijst voor invoeding: minder verzoeken, meer gevraagd vermogen

Op de wachtlijst voor invoeding stonden op 30 juni 2026 8.558 transportverzoeken, iets minder dan eind 2025. Tegelijkertijd steeg het gevraagde transportvermogen van 5.027 naar 5.693 MW. Er staan dus iets minder verzoeken op de wachtlijst, terwijl deze samen meer transportvermogen vragen.

Ook deze wachtlijst is in beweging. In de eerste helft van 2026 kwamen 364 nieuwe transportverzoeken binnen. In dezelfde periode werden 182 verzoeken gehonoreerd en stroomden 236 verzoeken om andere redenen, zoals annulering, uit.

Het aantal verzoeken op de wachtlijst alleen geeft daarmee geen volledig beeld van de druk op het elektriciteitsnet. Bij afname groeit het aantal verzoeken en bij invoeding daalt het aantal licht. Bij beide neemt het gevraagde transportvermogen toe.

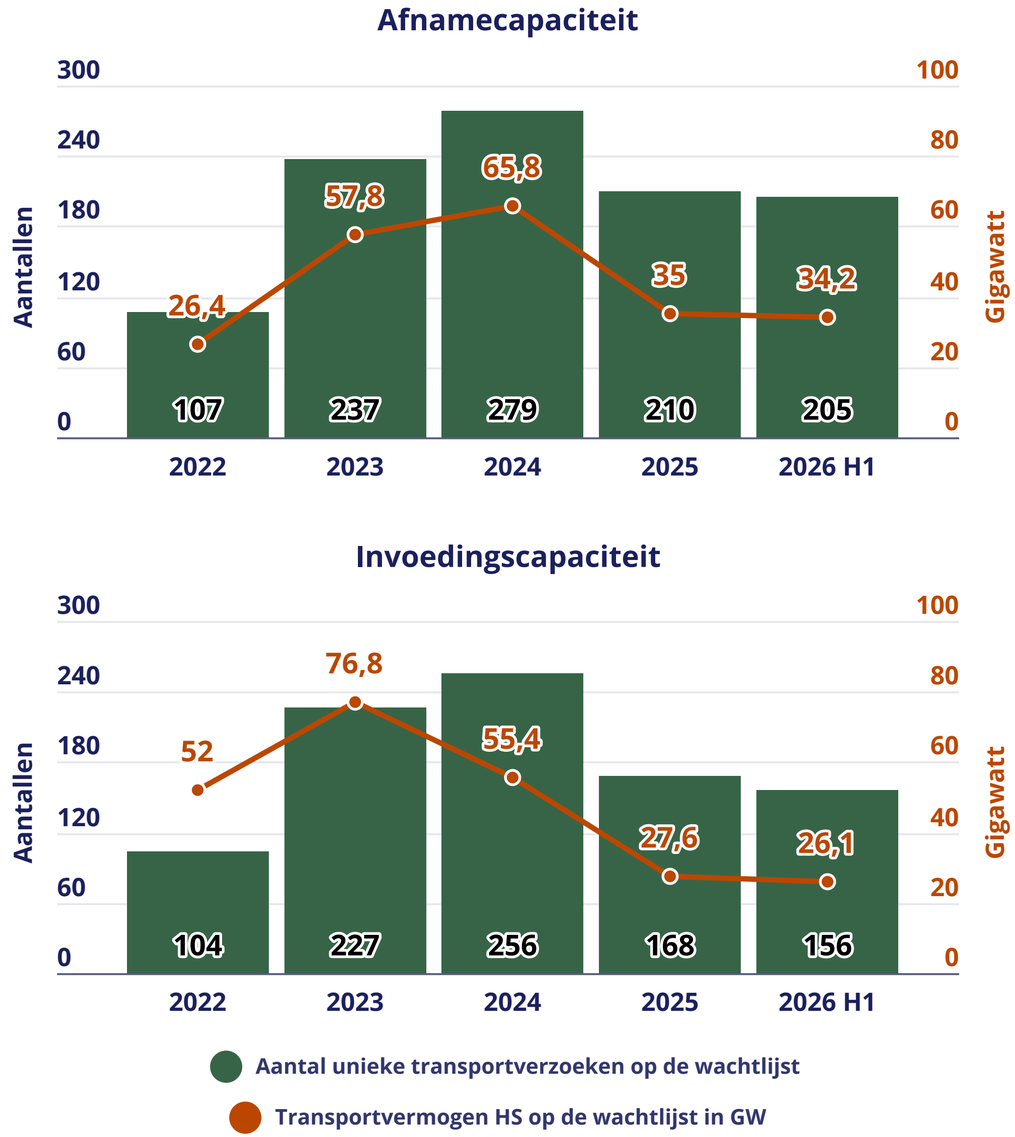
Wachtlijst landelijke netbeheerder

Op de wachtlijst van landelijke netbeheerder TenneT staan vooral industriële grootverbruikers, batterijprojecten en datacenters.

Op 30 juni 2026 staan 205 unieke aanvragen voor afname op de wachtlijst en 156 voor invoeding. Daarmee is de wachtlijst voor afname kleiner dan eind 2025.

Tot en met 2024 groeide de wachtlijst sterk. Sinds vorig jaar neemt het aantal aanvragen op de wachtlijst af. Een belangrijke oorzaak is dat TenneT in 2025 de wachtlijst heeft verkort door verschillende maatregelen te nemen. Zo heeft TenneT de lijst opgeschoond, waardoor alleen aanvragen met een reële economische kans op aansluiting zijn blijven staan. Daarnaast kregen tientallen klanten een contract in de vorm van alternatieve transportrechten aangeboden. De meeste hiervan zijn inmiddels getekend. Door deze maatregelen is ongeveer de helft van de aanvragen die eind 2024 op de wachtlijst stonden in 2025 gehonoreerd of geannuleerd.

Ook in de eerste helft van 2026 zijn een aantal transportverzoeken gehonoreerd. De vraag naar transportvermogen op hoogspanningsniveau blijft echter structureel groot. Onder de nieuwe aanvragen zijn bovendien steeds meer projecten waarvoor maatschappelijke prioriteit wordt aangevraagd.

Maatschappelijke prioriteit op de wachtlijst

Het prioriteringskader voor de toekenning van transportcapaciteit (hierna: het prioriteringskader) bepaalt hoe netbeheerders beschikbare transportcapaciteit verdelen in het geval van transportschaarste. Aanvragen voor maatschappelijke functies krijgen daarbij voorrang zodra er transportcapaciteit beschikbaar komt.

Het kader bestaat uit drie categorieën:

1. Congestieverzachters: klanten in deze categorie verminderen netcongestie en creëren daarmee ruimte voor andere klanten.
2. Veiligheid: klanten in deze categorie vervullen een veiligheidsfunctie, zoals noodhulp, politie, defensie, veiligheidsdiensten, justitie, waterbeheer en acute gezondheidszorg.
3. Basisbehoeften: klanten in deze categorie voorzien in basisbehoeften, zoals onderwijs, warmtevoorzieningen, gasnetten en toekomstige woningbouwprojecten.

Sinds 1 juli 2026 staan groot- en kleinverbruikers op één integrale wachtlijst. Alle aanvragen voor transportcapaciteit worden sindsdien volgens de werkwijze van het prioriteringskader behandeld.

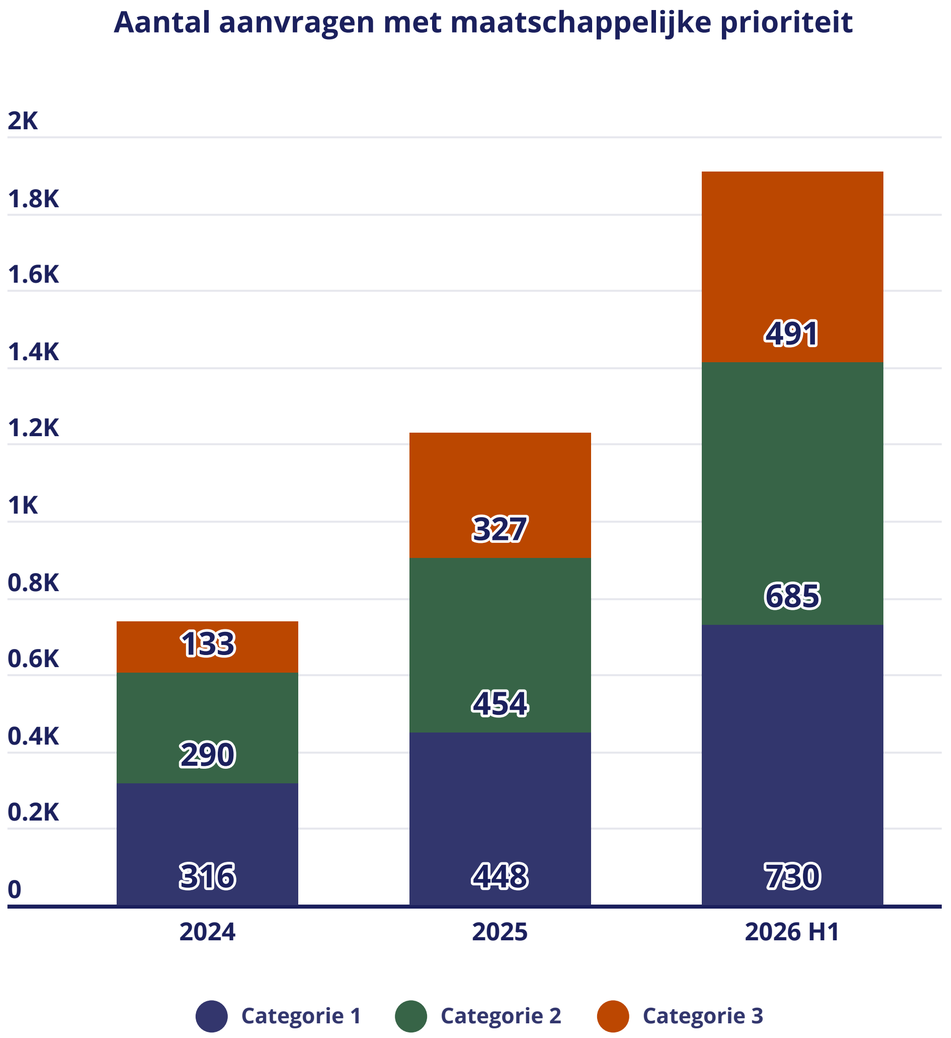

Aanvragen voor prioriteit die op de wachtlijst staan

De figuur toont het aantal aanvragen voor maatschappelijke prioriteit die halverwege 2026 op de wachtlijst staan. In alle categorieën is het aantal aanvragen voor transportcapaciteit toegenomen. Op het hoogspanningsnet gaat het vooral om aanvragen in categorie 1: congestieverzachters. Omdat ook kleinverbruikers aan de wachtlijst worden toegevoegd, verwachten netbeheerders dat het aantal aanvragen met maatschappelijke prioriteit in de tweede helft van 2026 sterk stijgt.

Niet alle partijen die zich aanmelden voldoen aan de voorwaarden voor congestieverzachters. Alleen de aanvragen die daadwerkelijk voor extra ruimte op het net zorgen krijgen prioriteit. Het beoordelen van deze aanvragen en het onderzoeken of inpassing mogelijk is, kost relatief veel tijd en is een complex proces dat invloed heeft op meerdere spanningsniveaus op het net.

De netbeheerders verwachten in de tweede helft van 2026 de eerste contracten te kunnen sluiten met congestieverzachters. Voor een volgende groep aanvragen onderzoeken netbeheerders of het doorrekenen en beoordelen sneller kan. Dat wordt steeds belangrijker, omdat het aantal aanvragen met maatschappelijke prioriteit naar verwachting de komende jaren verder zal toenemen.

Congestiemanagement

Wanneer op delen van het elektriciteitsnet overbelasting dreigt, zetten netbeheerders congestiemanagement in. Daarmee voorkomen zij dat kabels en transformatoren overbelast raken en storingen ontstaan. Congestiemanagement is daarmee een instrument om het net veilig en betrouwbaar te houden wanneer uitbreiding (nog) niet mogelijk is.

Netbeheerders maken afspraken met grootverbruikers via congestiemanagementcontracten. Klanten ontvangen hiervoor een vergoeding en spreken af dat zij hun invoeding of afname tijdelijk aanpassen wanneer dat nodig is. In de praktijk kan dat betekenen dat een zonnepark tijdelijk minder teruglevert of dat een bedrijf tijdens piekuren zijn productieproces aanpast. Netbeheerders plaatsen in dat geval een uitvraag op GOPACS, het platform voor congestiemanagement.

Er zijn twee vormen van congestiemanagementcontracten beschikbaar: het capaciteitssturingscontract (CSC) en redispatch.

- Capaciteitssturingscontracten: dit contract wordt vooral ingezet bij voorzienbare drukte op het net. Netbeheerder en klant maken vooraf afspraken over het tijdelijk verhogen of verlagen van transportvermogen. Dit contract vervangt het capaciteitsbeperkingscontract (CBC), waar alleen verlaagd kon worden. Alle CBC's tellen in dit rapport mee als CSC.
- Redispatch: er wordt een beroep gedaan op de redispatchmarkt wanneer op dezelfde dag bijsturing nodig is door onverwachte veranderingen in opwek of verbruik. Dit vraagt om een directe marktuitvraag en gelijktijdige bijsturing binnen én buiten het congestiegebied.

Het verschil tussen beide vormen zit daarmee vooral in het moment van inzet en de wijze waarop flexibiliteit wordt georganiseerd.

Meer informatie over congestiemanagement is te vinden op de website van GOPACS.

Capaciteitssturingscontracten

Met een capaciteitssturingscontract (CSC) spreken netbeheerder en klant vooraf af onder welke voorwaarden het transportvermogen tijdelijk kan worden beperkt of verhoogd.

Er zijn twee vormen van CSC, die sinds 2026 ook apart worden weergeven:

- CSC op afroep: de netbeheerder kan vragen het transport tijdelijk aan te passen wanneer dat nodig is.
- CSC met vaste tijdsvensters: de sturing geldt altijd binnen afgesproken perioden, bijvoorbeeld tijdens structurele piekuren.

Deze CSC's kunnen worden afgesloten door individuele klanten, als ook door klanten die zich verenigd hebben in een groep. De groep organiseert zelf de onderlinge verdeling en aansturing.

Capaciteitssturingscontract bij invoeding

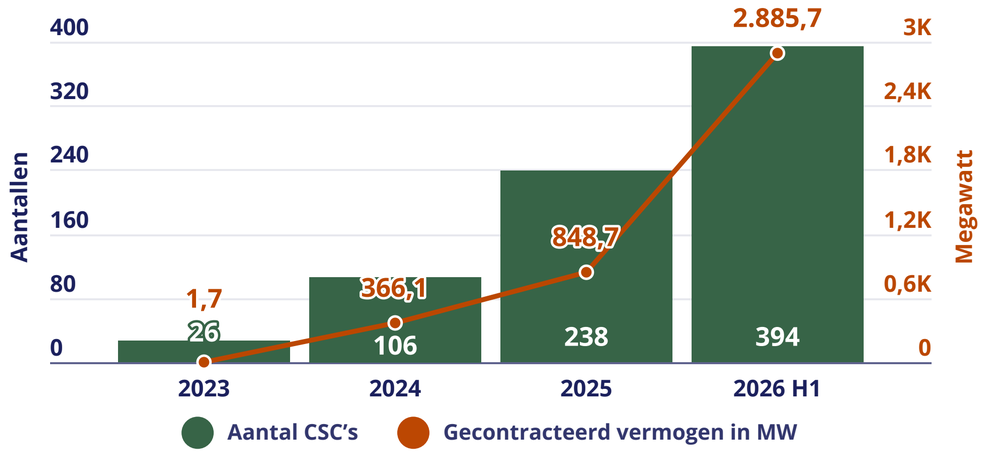
Er zijn op 30 juni 2026 voor invoeding 394 CSC's actief (2.885,7 MW). 3 van deze contracten werken met een vast tijdvenster. De overige 391 werken op afroep en zijn in de eerste helft van 2026 787 keer ingezet voor sturing. In totaal is er 15.730,8 MWh gestuurd, doordat bedrijven hun invoeding hebben verhoogd of verlaagd.

Het aantal contracten en de inzet ervan zijn in 2026 sterk toegenomen ten opzichte van 2025. De toename van het aantal contracten laat zien dat flexibele contracten een belangrijk instrument zijn om het net beter te benutten. Bovendien blijkt dat bedrijven steeds meer open staan voor het afsluiten van een flexibel contract en dat de markt daarop inspeelt met nieuwe diensten en oplossingen.

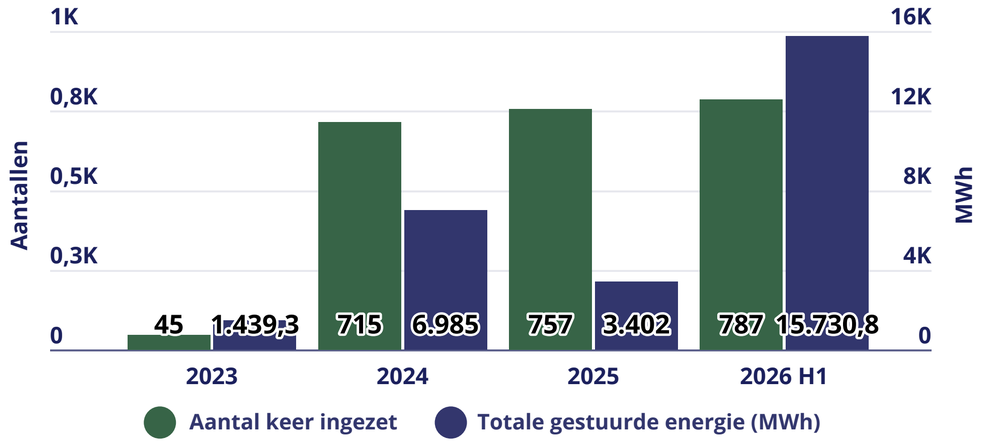
Het afsluiten van een capaciteitssturingscontract met invoeders is doorgaans eenvoudiger dan met afnemers. Een zonne- of windpark kan de invoeding vaak makkelijker tijdelijk aanpassen dan een fabriek de afname. Het verschil in het aantal contracten op afroep en contracten met vaste tijdsvensters kan hierdoor ook verklaard worden. Invoeders zijn vaak zonne- en windparken die door veranderende weersomstandigheden hun transportvermogen beter kunnen aanpassen op basis van afroep dan via een vast tijdsvenster. Invoeders zoals een zonne- of windpark werken namelijk vaak met een contract op afroep, omdat hun invoeding afhankelijk is van onvoorspelbare weersomstandigheden.

** Vanaf 2026 is ook de TenneT-data meegenomen. Zonder deze data is de gemiddelde hoeveelheid gestuurde energie per afroep in de eerste helft van 2026 vergelijkbaar met die in heel 2025.*

Invoeding - Contracten en vermogen

Invoeding - Aantal keer ingezet *

Capaciteitssturingscontracten bij afname

Voor afname zijn er op 30 juni 2026 375 CSC's actief (1.548,8 MW). Daarvan werken 270 op basis van afroep. Deze zijn in de eerste helft van 2026 68 keer ingezet. Daardoor hebben deelnemende bedrijven hun elektriciteitsafname op bepaalde momenten verhoogd of verlaagd. In totaal is hierdoor 5.598,3 MWh gestuurd. Zowel het aantal contracten als de inzet in 2026 zijn sterk toegenomen ten opzichte van 2025. In de eerste helft van 2026 zijn de CSC's voor afname al vaker ingezet dan in heel 2025. Dat laat zien dat er vaker sprake is geweest van dreigende overbelasting.

Het tijdelijk verminderen van het elektriciteitsverbruik kan directe gevolgen hebben voor productieprocessen en de bedrijfsvoering. Daardoor is de mogelijkheid om dergelijke afspraken te maken bij afnemers vaak beperkter. Daarom wordt vaak gekeken naar flexibele mogelijkheden buiten het productieproces.

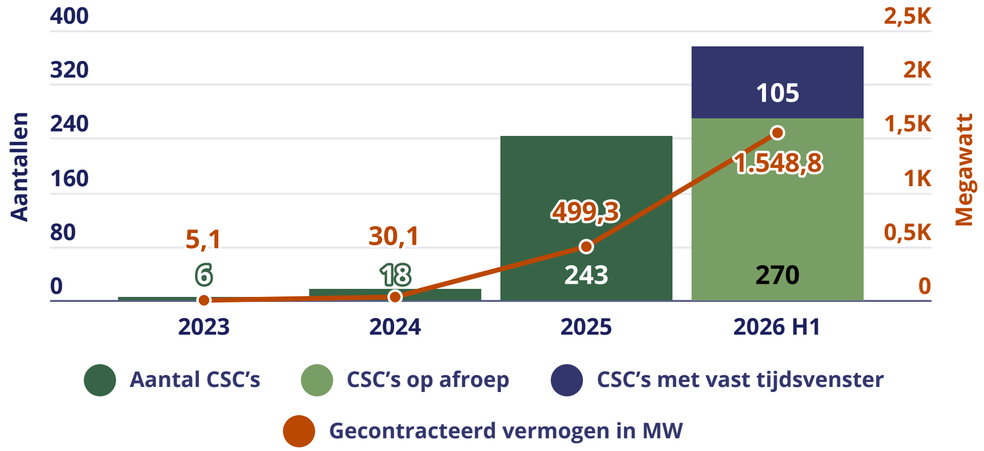
Capaciteitssturingscontracten zijn steeds breder toepasbaar

Het totale aantal afgesloten capaciteitssturingscontracten is de afgelopen periode sterk toegenomen. Een belangrijke reden hiervoor is de standaardisatie van contracten. Waar voorheen vaak maatwerk per overeenkomst nodig was, ligt er nu een gestandaardiseerd contract waarvan de voorwaarden vooraf duidelijk zijn. Daardoor kost het minder tijd om met klanten afspraken te maken en kunnen netbeheerders meer contracten in een kortere tijd afsluiten.

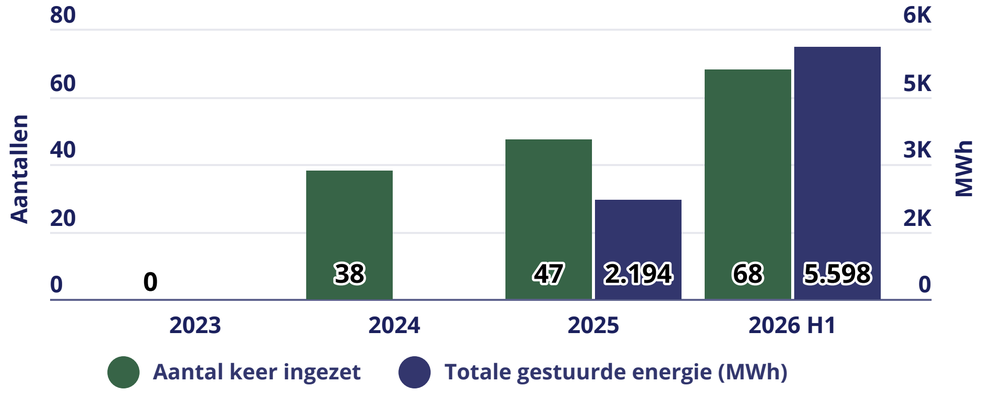
Daarnaast zijn raamovereenkomsten met grotere partijen gesloten, bijvoorbeeld met beheerders van meerdere zonneparken. Dit maakt het mogelijk om voor meerdere aansluitingen tegelijk een CSC af te sluiten onder vergelijkbare voorwaarden.

Netbeheerders hebben ook hun klantbenadering verder opgeschaald en verbeterd. Tegelijkertijd groeit bij bedrijven het bewustzijn dat flexibel gebruik van elektriciteit een onderdeel wordt van hun bedrijfsvoering. Dat maakt het voor steeds meer partijen een werkbare optie om afspraken te maken over flexibel gebruik van transportvermogen.

Afname - Contracten en vermogen

Afname - Aantal keer ingezet *

** Vanaf 2026 is ook de TenneT-data meegenomen. Zonder deze data is de gemiddelde hoeveelheid gestuurde energie per afroep in de eerste helft van 2026 vergelijkbaar met die in heel 2025.*

Redispatch

Redispatch wordt ingezet wanneer op korte termijn extra flexibiliteit nodig is om overbelasting op het elektriciteitsnet te voorkomen. Netbeheerders plaatsen in dat geval een uitvraag op GOPACS. Aangesloten bedrijven kunnen een bod uitbrengen om hun invoeding of afname tijdelijk aan te passen tegen vergoeding.

Redispatch kent drie vormen:

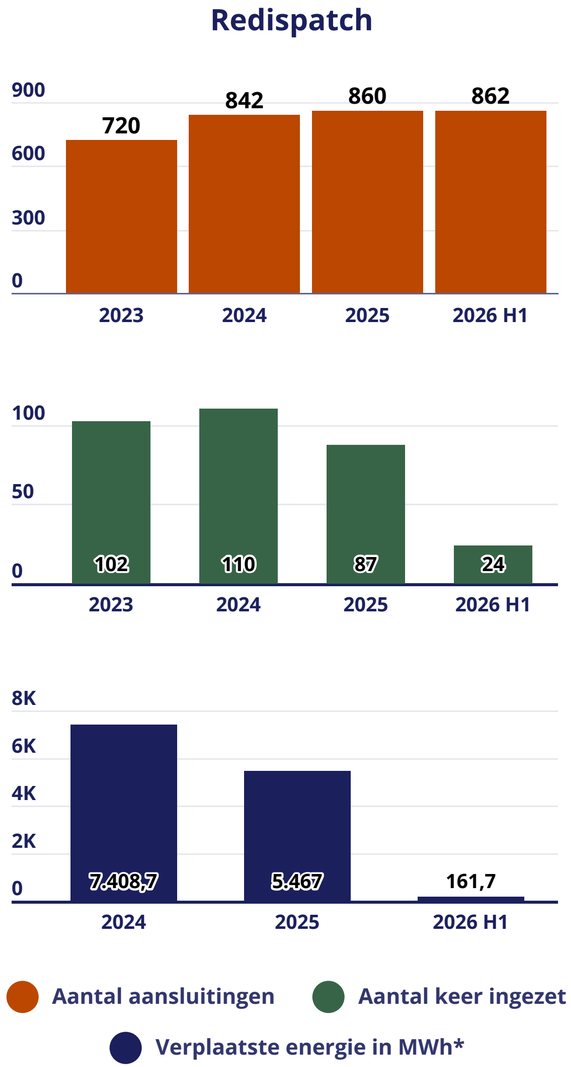
- Vrije bieding: een klant beslist zelf of zij een bod uitbrengt naar aanleiding van een uitvraag. De netbeheerder beoordeelt vervolgens of het aanbod wordt geaccepteerd en onder welke voorwaarden.
- Biedplichtcontract: een klant is verplicht een bod uit te brengen volgens vooraf overeengekomen voorwaarden en prijskaders naar aanleiding van een uitvraag. Deze verplichting kan gelden voor dagelijkse biedingen, specifieke periodes van het jaar of vaste tijdsblokken.
- Deelnameverplichting: bij onvoldoende aanbod van flexibel vermogen via een van de twee voorgaande vormen, kan de netbeheerder bedrijven met een gecontracteerd transportvermogen vanaf 1 MW verplichten hun flexibele vermogen via een vrije bieding of biedplichtcontract aan te bieden.

Bij redispatch moeten altijd twee acties gecombineerd worden. Een partij in het gebied waar overbelasting dreigt, past zijn invoeding of afname aan. Tegelijkertijd compenseert een andere partij buiten het gebied dit verschil, zodat vraag en aanbod in balans blijven.

Op 30 juni 2026 zijn er 862 aansluitingen geprekwalificeerd voor redispatch, vrijwel evenveel als eind 2025 (860). In de eerste helft van 2026 is redispatch 24 keer ingezet, tegenover 87 keer in 2025. De daling hangt samen met een verschuiving naar andere instrumenten: CSC's worden vaker ingezet en bij moeilijk voorspelbare pieken wordt vaker noodcurtailment toegepast.

Redispatch toepassen in de praktijk kent nog uitdagingen. Zo is sturing van elektriciteitsgebruik niet altijd mogelijk, is deelname nog beperkt toegankelijk voor onafhankelijke congestiedienstverleners en kan deelname belemmeringen opleveren in andere marktprocessen. Als er onvoldoende biedingen beschikbaar zijn, kan noodcurtailment nodig zijn, waarbij installaties volgens afspraak eenzijdig worden afgeregeld, of zelfs afgeschakeld.

Netbeheerders werken met GOPACS en marktpartijen aan bredere inzet van redispatch, onder meer door meer handelsplatforms en klantgroepen aan te sluiten.

** Voor 2023 is geen data beschikbaar.*

Alternatieve transportrechten

Niet alle capaciteit op het elektriciteitsnet wordt op ieder moment benut. In daluren, bijvoorbeeld ’s nachts of in perioden met lagere vraag, is er vaak nog transportruimte beschikbaar. Alternatieve transportrechten maken het mogelijk om deze ruimte beter te benutten.

Met een alternatief transportrecht krijgen klanten geen continu en volledig transportrecht, maar toegang tot capaciteit onder specifieke voorwaarden. Zo wordt het net meer gebruikt op momenten waarop het net structureel minder belast is en wordt het bestaande net dus beter benut. Klanten met een alternatief transportrecht ontvangen een korting op hun nettarieven. Er zijn drie vormen voor alternatieve transportrechten: reststroom, blokstroom en tijdsduurgeboden transportrecht.

Als een klant kan volstaan met een alternatief transportrecht, kan die soms sneller over transportcapaciteit beschikken dan wanneer deze blijft wachten op een vast transportrecht.

Ook bestaande klanten kunnen helpen het net beter te benutten. Zij kunnen hun vaste transportrecht (gedeeltelijk) omzetten naar een alternatief transportrecht als zij hun elektriciteitsgebruik in de tijd kunnen verschuiven. Door bijvoorbeeld een wagenpark of batterij buiten de piekuren te laden, maken zij gebruik van beschikbare capaciteit in daluren en helpen zij piekbelasting te verminderen.

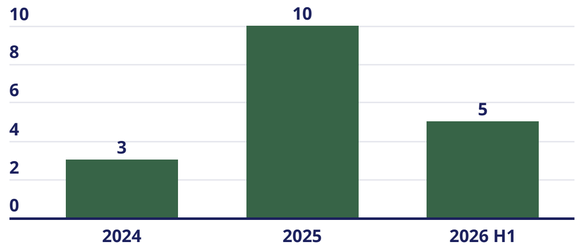
Alternatieve transportrechten zijn in principe in heel Nederland beschikbaar. In de praktijk verschilt de ruimte op het elektriciteitsnet echter per regio. Sommige delen van het net zijn voller dan andere, waardoor er niet overal voldoende dalruimte is om deze alternatieve rechten aan te bieden. Daardoor kan het voorkomen dat een netbeheerder in het ene gebied of voor de ene klant wél een alternatief transportrecht kan toekennen en in een ander gebied of voor een andere klant niet.

In de eerste helft van 2026 is het aantal overeenkomsten met alternatieve transportrechten toegenomen. Daarmee wordt beschikbare transportcapaciteit buiten piekmomenten op meer plekken benut. Reststroom is hierop de uitzondering. Deze vorm is nog beperkt inzetbaar. In 2025 liepen er pilots die inmiddels zijn afgerond, zonder dat daar nieuwe contracten voor in de plaats zijn gekomen.

Aantal actieve overeenkomsten

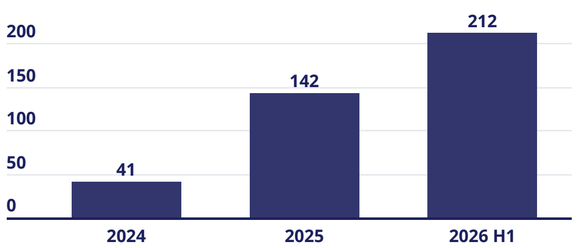
Reststroom

(volledig variabel transportrecht)

Transportrecht in een congestiegebied op momenten dat er voldoende transportcapaciteit beschikbaar is. De netbeheerder laat uiterlijk een dag van tevoren weten of en, zo ja, op welke momenten en hoeveel transportcapaciteit er beschikbaar is. Reststroom is nog beperkt inzetbaar bij de meeste netbeheerders.

Aantal actieve overeenkomsten

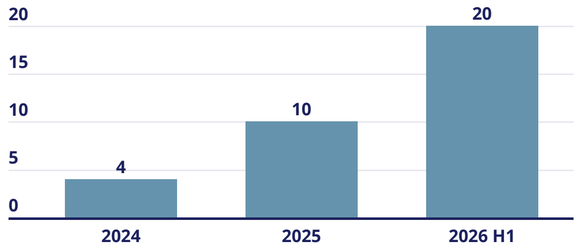
Blokstroom

(tijdsblokgebonden transportrecht)

Transportrecht binnen vooraf vastgelegde tijdsblokken buiten de piekmomenten. Bijvoorbeeld voor het opladen van een wagenpark in de nacht. Deze overeenkomst wordt alleen door de regionale netbeheerders aangeboden.

Aantal actieve overeenkomsten

Tijdsduurgebonden transportrecht

Transportrecht op het hoogspanningsnet voor minimaal 85% van het aantal uren in de overeenkomst. Voor de overige 15% laat de netbeheerder een dag van tevoren weten of en hoeveel transportvermogen beschikbaar is. Deze overeenkomst wordt alleen door TenneT aangeboden.

Netdigitalisering en netinzicht

Voor een doelmatige benutting van het elektriciteitsnet is inzicht in netbelasting essentieel. Dat maakt voor netbeheerders zichtbaar waar en wanneer nog transportcapaciteit beschikbaar is. De regionale netbeheerders voorzien daarom stapsgewijs transformatorhuisjes van meetapparatuur die de belasting van het achterliggende laagspanningsnet continu monitort. Zonder deze meetapparatuur is het inzicht in de belasting van een transformatorhuisje minder volledig en actueel.

Het percentage van bemeten transformatorhuisjes neemt toe, maar in beperkte mate. Dat komt doordat dezelfde schaarse technici die deze meters moeten plaatsen ook nodig zijn voor netuitbreidingen, onderhoud en storingen.

Vervanging van ongeschikte meters

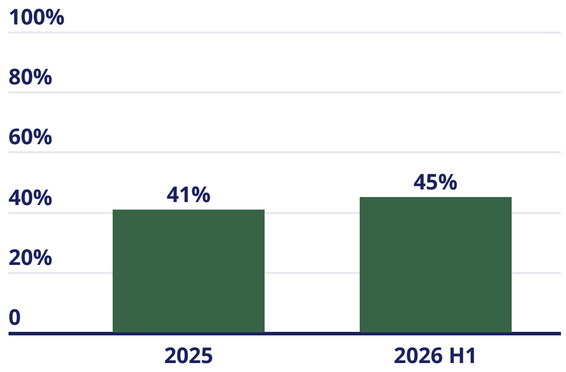
Door de groei van elektrificatie en teruglevering is het gebruik van het elektriciteitsnet minder voorspelbaar geworden. Geschikte meters meten het daadwerkelijke energiegebruik veel scherper, waardoor energieleveranciers het daadwerkelijke energiegebruik beter in rekening kunnen brengen.

Ook helpt de slimme meterdata netbeheerders om het elektriciteitsnet beter in balans te houden. Oude analoge meters zijn daarvoor ongeschikt, omdat zij geen onderscheid kunnen maken tussen invoeding en afname.

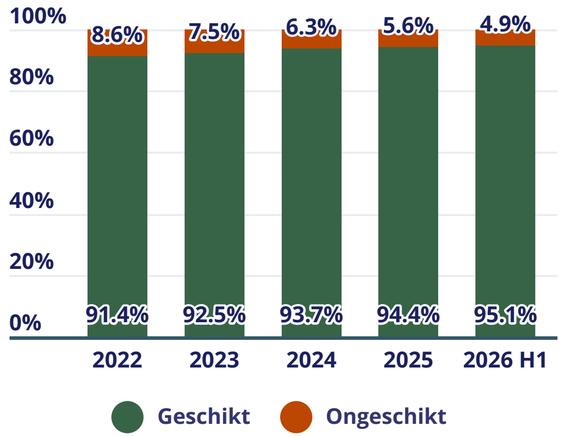
Op 30 juni 2026 is 95,1% van het meterpark geschikt; 4,9% is nog ongeschikt. In de afgelopen vijf jaar hebben netbeheerders honderdduizenden ongeschikte meters vervangen. Tot voor kort gebeurde dit op vrijwillige basis: klanten konden een meterwissel weigeren.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Energiewet is dit veranderd. Klanten zijn verplicht om een meterwissel toe te staan. In 2026 en 2027 benaderen netbeheerders – samen met partners in de sector – alle kleinverbruikers met een ongeschikte meter opnieuw met het verzoek de meter te laten vervangen door een geschikte meter. Een volledig geschikt meterpark vergroot het inzicht in netbelasting en ondersteunt het beter benutten van het net.

Percentage van bemeten transformatorhuisjes

Percentage geschikte meters

Kleinverbruikers

Doelstelling

Kleinverbruikers zijn huishoudens, bedrijven en instellingen aangesloten op het laagspanningsnet

Doel: efficiënter gebruik van het laagspanningsnet

Financiële prikkels
Tijdafhankelijke tarieven en flexibiliteitsdiensten voor kleinverbruikers

Slimme apparaten
Automatisch sturen naar rustige momenten, zonder comfortverlies

Publiekscommunicatie
Bewustwording en gedragsverandering bij huishoudens (Nieuwe Energie)

Inzicht en netveiligheid
Beter inzicht in belasting en capaciteit van het laagspanningsnet

Ontwikkelingen

Afgelopen periode:

- Het Rijk werkt samen met normalisatie-instituut NEN en marktpartijen aan **afspraken over slimme apparaten**. Deze afspraken maken duidelijker aan welke eisen slimme apparaten moeten voldoen, kunnen innovatie versnellen en dragen bij aan cybersecurity. Ook zorgen ze ervoor dat apparaten veilig en eenvoudig met elkaar kunnen communiceren, wat de keuzevrijheid van consumenten vergroot. In september is de NTA voor slimme warmtepompen afgerond. Daarnaast is de consultatie gestart voor de wijziging van de ISDE-subsidie; er is aangekondigd dat de ISDE-subsidie voor slimme warmtepompen stapsgewijs wordt aangepast om het gebruik van slimme warmtepompen te stimuleren.
- De afgelopen periode is de **marktuitvraag voor flexibiliteit bij kleinverbruikers** gepubliceerd. Hiermee vragen de netbeheerders marktpartijen om flexibel vermogen aan te bieden door laadpalen, warmtepompen en thuisbatterijen bij kleinverbruikers slim aan te sturen. Marktpartijen kunnen zich hiervoor aanmelden en deelnemende huishoudens ontvangen een vergoeding voor het slim inzetten van hun apparaten. De uitvraag richt zich in eerste instantie op de FGU-regio en Noord-Brabant en moet de komende periode landelijk worden opgeschaald.

Aankomende periode:

- De campagne ‘Zet ook de knop om’ is afgerond. De komende periode wordt ingezet op de nieuwe campagne ‘**Nieuwe energie**’. Deze campagne richt zich naast energiebesparing ook op het bewust maken van burgers van netcongestie en het belang van flexibel elektriciteitsgebruik.
- **Tijdsafhankelijke nettarieven** zijn cruciaal in de aanpak van netcongestie om het elektriciteitsnet beter te benutten en beperken de kosten van netverzwaring. Huishoudens worden hiermee beloond voor slim netgebruik en energiebesparing. ACM is exclusief bevoegd om nettarieven vast te stellen en neemt uiterlijk eind 2026 een definitief besluit. Afgelopen maanden is het financiële effect van tijdsafhankelijke nettarieven op verschillende groepen huishoudens in kaart gebracht. De netkosten voor elektriciteit zijn ten opzichte van de voortzetting van het oude tariefstelsel in 2030 lager voor ongeveer 6 op de 10 huishoudens. Huishoudens met een lager elektriciteitsverbruik gaan er wat betreft netkosten relatief op vooruit. Dit zijn over het algemeen huishoudens met kleinere woningen die zijn aangesloten op een warmtenet of met gas verwarmen. Huishoudens die veel elektriciteit gebruiken door bijvoorbeeld een grotere omvang van het huis, laadpaal voor de elektrische auto en/of (hybride) warmtepomp gaan naar verwachting meer betalen aan netkosten, maar kunnen deze rekening verlagen door minder elektriciteit te verbruiken in de piek. Huishoudens met een slimme warmtepomp kunnen meer dan de helft van het elektriciteitsverbruik in de duurste uren vermijden met behoud van comfort. Na het meenemen van de aanschaf- en onderhoudskosten blijft een investering in een (hybride) warmtepomp aantrekkelijk, ondanks hogere netkosten.

Indicatoren

Op de volgende pagina’s worden de belangrijkste indicatoren beschreven, afkomstig uit de laatste Stand van de Uitvoering van Netbeheer Nederland. Dit zijn indicatoren die verbonden zijn met het beter benutten van het net voor kleinverbruikers.

Kleinverbruikaansluitingen

Kleinverbruikaansluitingen (KV-aansluitingen) zijn aansluitingen tot en met 3 x 80 A, bijvoorbeeld voor woningbouw, laadpalen en het mkb. Ook aansluitingen voor openbare verlichting vallen hieronder, maar deze zijn in dit rapport niet meegenomen.

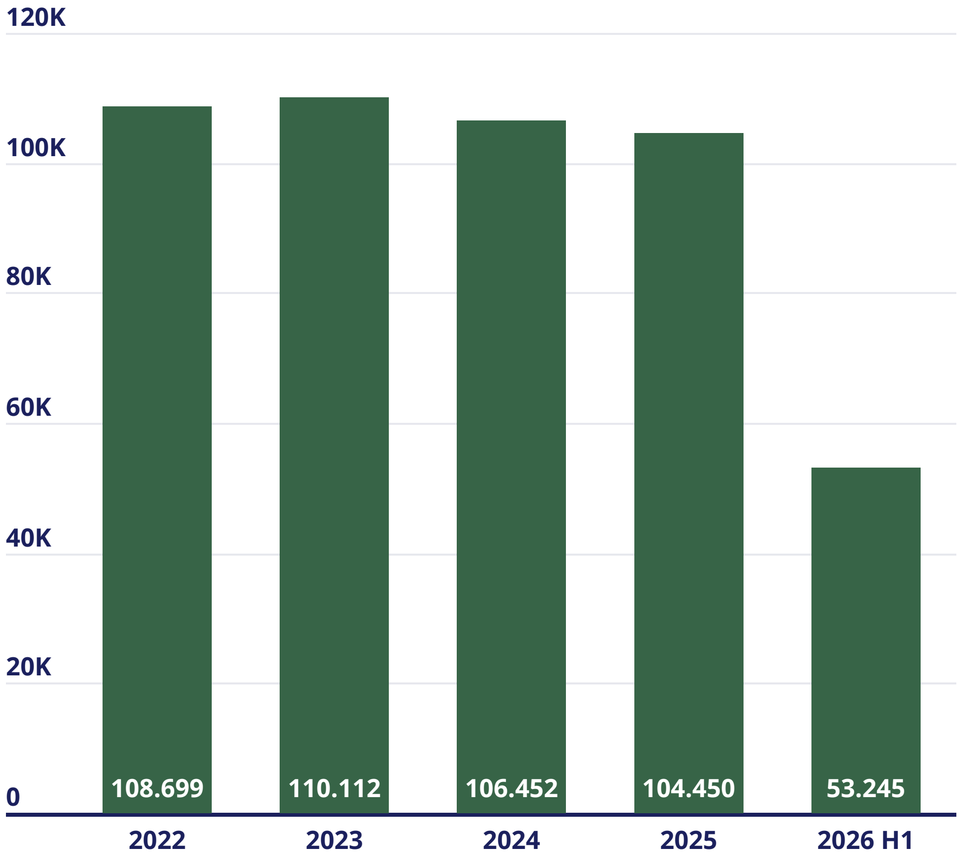
De realisatie van nieuwe KV-aansluitingen is de laatste jaren vrij constant. Aanvragen voor nieuwe woningen vormen een groot aandeel, maar nemen niet toe omdat de bouw van nieuwe woningen de laatste jaren stagneert. In de eerste helft van 2026 realiseerden netbeheerders 53.245 nieuwe aansluitingen.

Gewijzigde KV-aansluitingen zijn aansluitingen die worden verzwaard, verplaatst of op een andere manier gewijzigd. De werkzaamheden aan het wijzigen van KV-aansluitingen vormen een substantieel deel van het werk van netbeheerders. In de eerste helft van 2026 ging het al om 36.479 gewijzigde aansluitingen. Door gestegen gasprijzen is de elektrificatie sinds 2021 toegenomen. Daardoor zijn er meer aanvragen voor een wijziging aan de aansluiting, bijvoorbeeld voor de installatie van zonnepanelen of een warmtepomp.

In aanloop naar 1 juli is het aantal wijzigingsverzoeken van kleinverbruikers sterk toegenomen door de wijziging van het prioriteringskader. Dit zorgt de komende periode voor extra werkzaamheden en langere aansluittermijnen.

Gerealiseerde nieuwe KV-aansluitingen (in aantallen)

Aansluittermijnen kleinverbruik

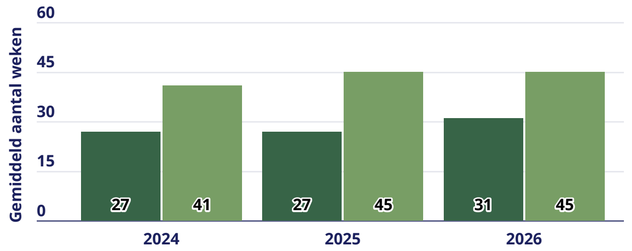
De verwachte aansluittermijn van nieuwe en gewijzigde aansluitingen hangt af van de aard van de werkzaamheden en van de vraag of de aansluiting in congestiegebied ligt. Kan een aansluiting binnen het bestaande net worden gerealiseerd, dan is de doorlooptijd vaak aanzienlijk korter dan de gemiddelde termijn. Is netuitbreiding of graafwerk nodig, dan duurt het realiseren van de aansluiting langer. Dit verschil is goed terug te zien in de aansluittermijnen per categorie. Steeds vaker komt het voor dat voor een nieuwe of gewijzigde aansluiting ook aanpassingen aan het omliggende net nodig zijn. In dat geval nemen de werkzaamheden toe en kan de aansluittermijn voor de klant oplopen.

Bij de uiteindelijke planning spelen bovendien factoren een rol, die niet altijd binnen de invloed van de netbeheerder liggen. Denk aan weersomstandigheden, bodemgesteldheid, de beschikbaarheid van locaties voor stations, het verkrijgen van vergunningen of noodzakelijke voorbereidingen door de klant.

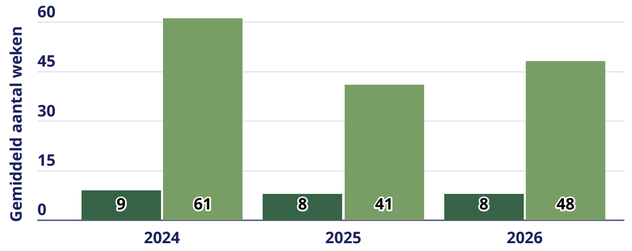
De ACM werkt samen met de netbeheerders en andere stakeholders aan een nieuw codebesluit. Daarbij wordt rekening gehouden met het effect van eventueel noodzakelijke uitbreidingen van het net op aansluittermijnen. Netbeheerders blijven daarnaast continu hun interne processen verbeteren en informeren klanten eerder en vaker over de voortgang van hun aanvraag. Zo willen zij de klantervaring verbeteren.

Door significante verschillen in de aantallen per categorie zijn deze moeilijk één-op-één met elkaar te vergelijken. Toch geven de verschillende termijnen een goed beeld van de impact van de factoren.

Nieuwe aansluiting of wijziging bestaande aansluiting met graafwerk

Wijziging bestaande aansluiting zonder graafwerk

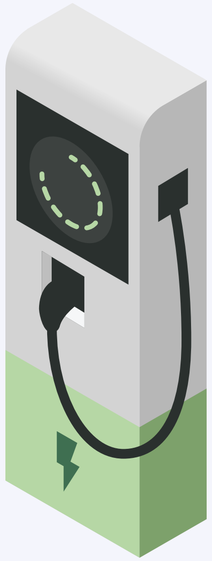
Buiten congestiegebied Binnen congestiegebied

Laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer

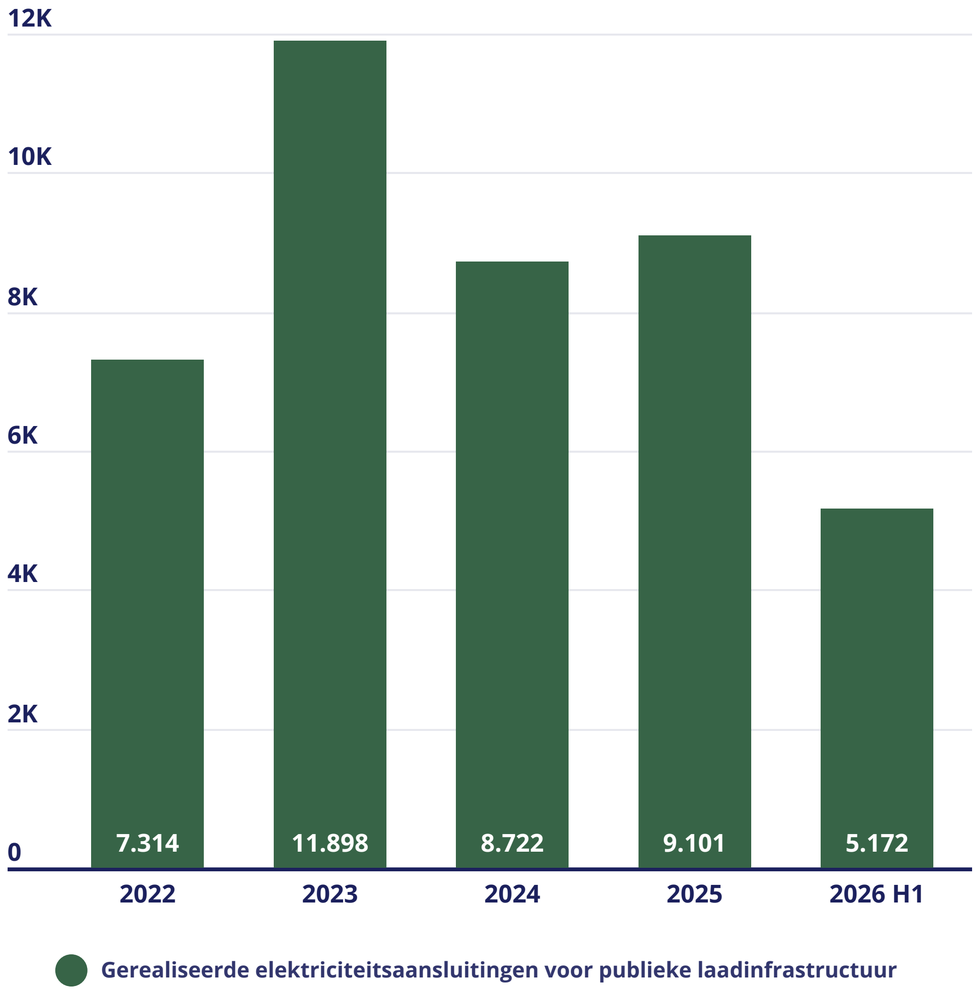
In de eerste helft van 2026 zijn 5.172 nieuwe elektriciteitsaansluitingen gerealiseerd voor laadpunten in de openbare ruimte. Deze laadpunten zijn 24/7 toegankelijk en beschikken over een eigen netaansluiting.

Sinds 2022 neemt het aantal gerealiseerde aansluitingen voor laadinfrastructuur toe, waarbij 2023 een positieve uitschieter was. De stijgende lijn zet door in de eerste helft van 2026. De verwachting is dat deze ook de komende paar jaar nog doorzet, maar daarna stagneert. Het inwerkingtreden van het prioriteringskader per 1 juli 2026 gaat namelijk naar verwachting impact hebben op de realisatie van laadinfrastructuur. Deze aansluitingen hebben geen prioriteit en nieuwe aanvragen komen daardoor onderaan de wachtlijst terecht. Het effect daarvan zal niet meteen duidelijk zijn, omdat veel aanvragen voor laadinfrastructuur voor 1 juli 2026 zijn gedaan.

Meer informatie over deze marktanalyses is te vinden op de website van ElaadNL.

Gerealiseerde elektriciteitsaansluitingen voor oplaadpunten (in aantallen)

landelijk actieprogramma netcongestie

Meer informatie? Klik hier!